

F. t. 1. om lands- og regionplanlægning.

plads også præjudicerer anvendelsen af de tilgrænsende arealer.

Dette i og for sig selvfølgelig faktum illustrerer betydningen af, at der ved afgørelsen af sådanne arealanvendelsesspørgsmål inddrages en lang række hensyn, der omfatter mere end beregninger vedrørende det pågældende projekt. Arealressourcernes knaphed gør det nødvendigt, at planlægningen af arealanvendelsen foretages ud fra vurderinger, hvor de enkelte sektorer anskues i sammenhæng, og hvor de nødvendige prioriteringer og valg finder sted på grundlag af analyser, der afdækker dispositionernes indvirkning på mulighederne for at realisere målsætninger indenfor andre sektorer.

En sammenfattende fysisk planlægning på lands- og regionniveau vil endvidere være et velegnet grundlag for varetagelsen af økologiske hensyn, når den fremtidige udvikling planlægges. Som omtalt i bemærkningerne til forslag til lov om miljøbeskyttelse medfører bl. a. befolkningstilvæksten og den øgede industrialisering nu sådanne indgreb i den biologiske balance i jordens såkaldte økosystemer, at der er nærliggende risiko for i det mindste en omfattende forurening og miljøforringelse, hvis der ikke hurtigt finder en ændring sted. Særligt i lande som USA og Japan, hvor den industrielle vækst har været stærkest, står man i dag over for alvorlige miljømæssige problemer. Her i landet har miljøskaderne endnu ikke nået et tilsvarende omfang. Det er derfor af afgørende betydning, at også de økologiske aspekter indgår i planlægningsarbejdet under anvendelse af forsknings- og undersøgelsesresultater på dette område.

Som også anført i bemærkningerne til det nævnte lovforslag er miljøbeskyttelse en vedvarende og langsigtet opgave, som ikke kan løses rationelt uden en indgående planlægning af den fremtidige arealanvendelse. Den fysiske planlægning må derfor betegnes som et af de vigtigste administrative virkemidler i forureningsbekæmpelsen. Dette gælder ikke blot detailplaner for arealanvendelsen, men også den oversigtlige fysiske planlægning og på både det kommunale, amtslige og statslige niveau.

Forholdet mellem fysisk og økonomisk planlægning.

Den fysiske planlægning opstiller forudsætninger og målsætninger for opbygningen af vore fysiske omgivelser, f. eks. ved regler for arealanvendelse og lokalisering af bygninger og anlæg. Disse forudsætninger og målsætninger må opstilles på baggrund af den økonomiske politik og i overensstemmelse med den økonomiske planlægning. Men den fysiske planlægning vil omvendt også påvirke indholdet af den økonomiske planlægning (ressourcefordelingen). Der

er derfor et gensidigt afhængighedsforhold mellem fysisk og økonomisk planlægning. Målet er at tilvejebringe bedst mulig overensstemmelse mellem behov og ressourcer. Dette må foregå ved en løbende tilpasnings- og prioriteringsproces.

En væsentlig vanskelighed under denne tilpasning ligger i den sædvanligvis forskellige tidshorisont for de fysiske og de økonomiske planer. De fysiske planer — f. eks. en regionplan eller en dispositionsplan — vil typisk være langsigtede og oversigtsprægede planer, medens de økonomiske planer, der nu i stigende grad tages i anvendelse på det kommunale niveau, typisk er mere kortsigtede planer, sædvanligvis 3-5 års investeringsbudgetter og i enkelte, ret få, kommuner flerårige drifts- og anlægsbudgetter. Bindeleddet mellem de langsigtede fysiske planer og de kortsigtede økonomiske planer kan være de tidsfølgeplaner (etapedelinger), som de langsigtede fysiske planer bør indeholde eller forudsætte. Det vil dog under alle omstændigheder være en forudsætning, at den flerårige økonomiske planlægning udvikles i alle kommuner og amtskommuner — en proces der kan forventes fremmet som led i det etablerede budgetsamarbejde mellem staten og kommunerne og ved gennemførelse af et nyt kommunalt budget- og regnskabssystem.

På det centrale niveau er problemstillingen noget anderledes. Statens økonomiske langtidspanlægning, kan give visse retningslinier for den fysiske landsplanlægning, f. eks. for omfanget af boligforsyningen og for investeringstempoet i visse offentlige sektorer. Men omvendt vil den fysiske planlægnings målsætninger også influere på ressourcefordelingen i den økonomiske langtidspanlægning, f. eks. med henblik på urbaniseringsprocessens omkostninger, ligesom der med grundlag i den fysiske landsplanlægning bør tilstræbes en regional opdeling i statens økonomiske langtidspanlægning. Man må dog regne med, at retningslinierne i den økonomiske langtidspanlægning ikke vil kunne blive tilstrækkelig konkrete til direkte at kunne benyttes som grundlag for den fysiske planlægning.

Som foran nævnt bør planer for de enkelte sektorer ikke udarbejdes isoleret fra hinanden, men placeres og samordnes under hensyn til vekselvirkningen mellem erhvervslivets strukturændringer, befolkningsbevægelserne og byvæksten, velstands- og forbrugsstigningen og de deraf afledte behov for private og offentlige investeringer. Det er navnlig disse faktorer, som er bestemmende for arten, omfanget og fordelingen både tidsmæssigt og geografisk af de offentlige serviceydelser, som kan stilles til rådighed for befolkningen. Der bør derfor tilstræbes en opstilling af vækstmodeller for den sam-